

השבועון המצוייר לאיפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אח"י")
ת.ד. 136 י"ל 26785
מנען המכירה: "עולםספר" פור"ל: העולם יחזק בע"מ

מורסם:
דפוס ישראל בע"מ ת"א
אס' 835 שנה 17
ג' כחשוון תשי"ד
22.10.53

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, כיתוב:
אורי סנע
מ"מ הכתב הראשי:
עמנואל מרת

חברי מערכת:
מיכאל אלמן, דוד ארנון, ששה בראפרס, יחיאל בשן, יהודה נבאי, נצה נבי, לילי נליו, אסתר סאונר, סילבי קשת

צירי שערין:
שלמה בדרדור, שמואל בק, שרונה חיינל זאב ליפמן, מיליס סנר, סאול קורא, גרס רומשילר

מנהל מעבדה:
דוד מרחין

מונטי ג'וקובס, נבריאלי דנון, יוש, מקסים סלומון, סופרי תוך

ראש המינהלה:
שלמה הררי

את דעתו על מעשיהתגמול בהם נקטו האי-סלקים כלוב והגרמנים בצרפת. הוא הגיע למסקנה מרוחנית-לכת: הדבר עזר לרוצ-חיים. כל לכל אדם המוצא להורג עליו השל-טון כתגובה על מעשי המרצחים, יש קרובים וידידים. אלה השבעים נקם. בשעת כושר יקומו נגד השלטון שהרג את יקירם. המצב ילך ויחריף, גובר המוצר במעשיהתגמול אכ-זרים יותר ויותר.

דבריו של יוליוס קיסר במחזהו של שו, המוצג כעת בחבימה: "וכך הרצח מוליד רצח, עד קץ כל הימים..."

ההגיון הפוליטי מודה עם העקרון המר-סרי.

נכון, הם הורגים נשים וילדים. אנו איננו רשאים לעשות זאת — אנו איננו רוצים לרדת לרמתם של המרצחים.

כשהיית בן 15, חבר אצ"ל, הרביתי בוי-כוחים עם חברי בני גילי, אנשי ההגנה. באותם הימים שבר אצ"ל את ההגנה והפיל כמה מאות חללים ערביים עליו השל-טון פצצות בשווקים.

אנשי ההגנה טענו אז לעומתי: נשקנו שלנו טהור הוא. אנחנו איננו כנופיה של מרצחים, אלא צבא-בדרג של מדינה-בדרך. כשפוגעים בנו, עורכים אנחנו חקירה מדוק-דקת, מגלים את הפושעים ואת מקומות רי-כום, ורק אז אנחנו יוצאים לפעולת-תגמול, המכוונת רק נגד התוקף ומשכנו.

בינתיים נודע מים רבים באפיק הירדן. היתה מלחמה. היה דירי-אסון — טבח תמיני שהמצפון הלאומי התקומם נגדו, אף כי בוצע בעצם סערת ימי-קרב.

ועתה: אם שמרה ההגנה על טהור נשקה בימים שהיתה קטנה, בלתי-מאומנת וחסרת-נשק, ונהגה אז כנהוג צבא סדיר של מדינה-תרבותית, האם נחזור היום למנהגי-הפרא של מלחמת-כנופיות?

אם מוטל עלינו לחלום מלחמה-הזעירה, נילחם.

אולם קודם כל נקבע מי האויב. האויב אינו ילד הישן במיטתו, אינה אשה הסרת-ישיע. האויב הוא הצבא הירדני, על יחידותיו השונות. האויב הוא הממשלה הירדנית, המ-נהלת את המלחמה.

נילחם בהם בדרך לחמים המכבדים את עצמם: בפעולת תגמול המכוונת נגד חיי-לם, נגד מטרות צבאיות.

דומני שזו הגישה המשלבת את דרישת המוסר האנושי עם דרישת ההגיון הפוליטי. אל יזרע הנשק העברי שיגאה ואימה. יורענא כבוד ופחד מפני הצדק הישראלי והכוח הישראלי.

זה קשה יותר, זה מסיל חובות אכזריות. אולם עמדנו בכך כשגבנו היה אל הקיר וסטן עלוב בין אצבעותינו, האם לא נעמוד בכך בהיותנו חופשיים בארצנו, ומכשירי המדינה עומדים לרשותנו?

אורי אבנרי

מכתבים

ציור היה אולי מוסית לבלרנה נבנקה בינינו כמה קוים מפרי המינו של הציר, לעומת זאת, מרגיש הצילום את מה שיש לה — ולו זה מספיק.

קיבוץ וקומוניסטים
עם כל השבחים שנתיים לאנשי הראל (העולם הזה 834) אין לשנות את העובדה שחברי קיבוץ

השער
אני חושב שהשער האחרון, של הבלרנה היונסלי-בית (העולם הזה 834) הוכיח בלי צל של ספק כי השער המצולם הוא המתאים ביותר לאפשרויות ה-הדפסה והנר שלכם. שום שער מצויר אינו יכול להצליח כפי שהצליח שער זה.

יהודה בגרי, תל-אביב

זה הם תא קומוניסטי טהור. כמיהם בוודאי רוב אנשי הקיבוצים. אם כן, נשאלת השאלה: האם צריכה המדינה לעודד תאים כאלה?

אברהם שמאי, חולון
הידר לאלי החצרן. טיפולו בראלם (הפרד) ע"י שר הרום הרבה יותר יעיל מטיפולו של משה שרת בראלם. אחר, לולא היה איש מפ"ם הייתי ממליץ עליו כיועץ טכני לשר החוץ.

דוד ארנון, ירושלים
היה זמן שקיבוצים מילאו את התפקיד החלוצי הראשוני בישוב העברי. כיום דחקו המפלגות על רגלי האידיאליזם הלאומיים, וקיבוץ שוב אינו אלא סינף מסלנה. חבל מאוד...

שחור-לכן
...ושוב בדבר ההפלות העדתיות. משך שנים רבות מילאתי תפקיד לא-מבוטל בסוכנות היהודית. מתוך נסיוני אני יודע שהעניין קיימת בצורה הנהיגה כיותר ואף על-פי שאנשים רבים טוענים שזו מהם לבקיה היתה, אכזרית ונכס מדי, אני משוב-נע שעשייתם שרות רב לשוב בפתיחת סידרת המאמרים.

ש. אלעזר, תל-אביב
הפתרון הוא שכל אורת יוצא ארצות המזרח יחול מהמחשבה שהוא מקומה ומסללה לו עשה. אפילו אם ימצא שמישהו באמת קוסם אותו על זה שהוא, "שחור", אל לו לזקוף את העניין ההפליה סטגנית, אלא שיעשה את הצעדים הבאים. בראש וראשונה, עליו לחשוב שאדם זה הוא בור ובלתי-תורבותי לחלוטין.

שנית, אל לו, כועסו, לצעוק או להרים יד, אלא יתנהג כקור רוח. אבל אחרי שנ הצעדים האלה, יגש לצעד השלישי, שהוא הגדול מכולם: אם יש לו מיסמכים המוכיחים את עניין הפלייתו וקיסר זה הרי חובה עליו למסור את העניין למסודות המאמינים (מספרה וכו') ולעמוד בו עד הסוף. אם תהיה המוצאה שליטת, רק אז שיעש לשמים. אם גם לא יעיל, הרי אז עליו להשתמש בכוח חזק...

עזרא שמש, נתניה
...בכל אופן, יסח שהעליהם — שחור על נבי לבן — את בעיית, "הלבן" על נבי, "השחור".

מונייה בשיט, נשר

מעקה התור לקו 36 בתחנה המרכזית בתל-אביב לא יתנהג כזה מראשית הפעלתו. קמפות, איסור-ראים, והתפרצויות, והתקפות כלפי הנתינים היו התור פקטור אשר אל-צוננו, יותר מאוחר, ואחריו נקיסת כל אמצעי אחר, להתקין מעקה נבון לתור בקו האמור. על מנת שלפחות לפני הכניסה לאוטובוס יושלם סדר בין הממתנים והנכנסים.

כירושכם לסיבות לתופעות אלו, אין לו כל אחיה במציאות. יתר על כן, הוא מסלף את המציאות בצורה מרהיבה. בקו 36 עובדות באופן קבוע 14 מכונות שממן רק שלוש הן מסיטום קטן ויתרן מהמסיטום הנדרשים ביותר להנתינים בכלל בשרות המחבורה שלנו. אין בו אחר בכל השרות או ישנה פרופורציה טובה כזו בין מכונות נדיר לזוט וקטנות ומכונות של אלה האחרונות אין להן פטר. כל עוד לא הונגל המשק במספר דומה של מכונות הדישות.

חלוקת המכונות נעשית על יסוד צרכי כל קו וקו ולא בהשפעת מודד של "שחור" ו"לבן".

כתב העולם הזה שמסר את העובדות מתנצל על התנהגותו המגונה. במקום לקבל את ה-מספרים ישר מהמחלקה ליחסי ציבור של דן, הלך ביצעו לתחנה המרכזית, ראה את הדב-רים במו עיניו.

חלק מהמקרים אטמם מצביעים עליהם, אינם מי קרי הפליה מכונת. הם משום מעשים הנעשים בחיית הדעת. באופן אינסטינקטיבי, מהיום והלאה, אני על כל פנים, אחשוב ספקים לפני שאעשה דברים שנראו לי כה פכעים עד כה...

עודד שיר, חיפה
כנפי החזון
הרשימה, "תוכנו ספרי הלימוד — ומיד" של לילי נליו (העולם הזה 833) היתה מצוינת. אבל בכות ספרי לימד אותי המורה כי ועד הלשון פסק לכמוב כימה ב"כ ולא ב"ח.

עזי שדה, רמת-גן
זה רק מוכיח כמה מהר יש לתקן את ספרי הלימוד.

לדעת לילי נליו שכתה להוסיף שאלה חשובה מאוד ב"כע"ז, על כנפי מה עפה צפור הנפש, ומה מונח?

עובד גשן, נתניה
על כנפי החזון, כמובן. היא אוכלת פעמיים ביום נרגיני אמונה.

אין כל ספק שלילי היא נערה מוכשרת. אבל השיר שלה, "מכלכירה ונסור, אבובי יוף להור", ממש מחלחל. יתכן שהייתה רוצים שפייסוטיי הבי-ליס אלה יחשבו לעברית — אבל אני רק יכול לומר: "חם ושלום!"

ידידה צמר, עפולה

שלא לדבר על חלילה...
היו לילי נליו —
רחיק נלי ל...
את סוד ההומור
ואכתוב גם אני
ברחות מלוא מדור

חיים שמיר, תל-אביב
תלתלים בכנסות משקה
אני קורא ותק שלכם ונאיר התפלאתי לקרוא את הקטע בו אתם מאירים אותו עם תלתל בפרצות, בכחבה על הספורטאים מצויר מאיראם ביהם (העולם הזה 833) אשר בה היא מיחסת לי את המשפט שהקיבוצים הרסו את הארץ.

ראשי: אחלוק על התלתל, אשר אינו צומח על הפנים אלא על הראש. ומכיוון שהוא צומח שם הוא גם נמצא שם. בנוגע לעניבה, "המקושקשת" אבקש את סליחת הספורטאית שבודאי קצרה רואי, מכיוון שלפי דעמי ודעת חברי ידירי העניבה עשויה בטקס רב. אשר לקיבוצים — אין אני מוכן להתרחק על כך אם הם מביאים נזק או תועלת למדינה ואם מכריזים זאת אבקש את סליחת הקיבוץ צים, כיוון שזה נאמר אחרי שתיית כמה כוסות ידידה סולל, תל-אביב

משה גורן, קבי שלוחות
רצח תעשייתי
הכותבת, "רצח ברוש" (העולם הזה 834) אינה מתאימה לתוכן המאמר. איזה מין רצח אפשר להשיג ממורת נרוש עלוב? שום דבר. לכל היותר, ירייה בכב, אבל את הרציחות המתוכננות — הרעיה, חנקת, ריסוק נולגות — שביצעו אנשי כנופיות בתים מסוגלים לבצע רק רוצחים מאורגנים ובעלי מעמד רציני. על כן הכותרת, "רצח בע"מ" שפעם השתמשתם בה, מתאימה הרבה יותר. היא יותר סלילית, יותר עסקית ופרדושה את ההסתמכות התעשייתית של הארץ.

איזה בלוי?
לפני כמה שבועות (העולם הזה 828) נתקלתי במדור זה במכתב של אחד הקוראים, שככתב שהוא היה נוכח שחק שחרב עמרם בלוי, מנהיג נטורי קרתא. הניע מהשחק רשמי של המדינה. חתם על מיסמך רשמי של המדינה. יורשה נא לי, בתור מכיר של הרב בלוי, להעיר שהוא לא עזב את נבולות הארץ אף פעם אחת — או, בכל אופן, מאז תקומת המדינה. ממילא, לא חתם על שום מיסמך במל, יתכן שהשחקר המכון בלוי, ואשר אמנם היה בחוץ-לארץ, הוא בלוי לכן אחיו של הרב בלוי, שאף הוא שמו עמרם חתם על מיסמכי המדינה.

הלל לוין, ירושלים
הסליחה עם עמרם בלוי — לא זה, השני.

משקף בורש
בכשר לכתבה שלכם, "שלום וסלאם בבוקרסט" (העולם הזה 831):
מישראל לא באה כל משלחת. התאחדות הסטודנטים מישראל מינתה משקף אחד בלבד, לשם ייצוג יציבור הסטודנטים מישראל. כל יתר האנשים שיש בו ליד השולחן המסובן, "ישראל" היו יציגים של סטודנטים מאורגנים באיגודים פוליטיים. מכל שבעת ספירי המפלגות, שלושה בלבד הינם סטודנ-טים.

שאל יואל, משקף ישראל בקונגרס האמת על גרמניה
במאמר על נצחון מפלגת אדנאור בגרמניה (העו-לם הזה 830) ציינתם בין היתר: "בהיום ודעת הצדק הבורחית הגרמנים גם את תשלום השלד-מים ליהודים" — דבר שאיש לא התאמר בו במל-חמת הבחירות.

העובדה והן לנבי המסקנה:
ברצוני להעמידכם על פטות הן לנבי קביעת פטר למפלגתו של ד"ר אדנאור היתה מפלגת האוטונומיה הסוציאלי-דמוקרטית מעיקר תומכי הס-כס השילומים. מפלגה זו נחלה כשלוני חזרון במל-חמת הבחירות.

בעיר פרנקפורט נבחר בבחירות ישירות, ברוב קולות מכריע, מועמד מפלגת אדנאור, לבית הנב-חרים. המועמד שנבחר הינו הפרופסור בונה, מי שעמד בראש משלחת הגרמנים במשא ומתן השליו-מים בהולנד. עובדה זו צייגה תמיר במלחמת הפ-כירות ואחר היבחרו הכליטו כל העתונים המכ-רים שמעלו זה כחשוב במודעותו של הפרופסור בונה. שנבחר, זו הפעם הראשונה, לבית הנבחרים. תהיה הדעה על הנרמנים כאשר תהיה, חשוב הוא לציון את האמת.

ב. מ. פרנקפורט, גרמניה

(אגביל). שיתחלק כל שנה ביום העצמאות בטכס חגי-גי, לציור הנוף הישראלי ה-מקורי שישמש בצבעים הבאים: (א) צהוב עתונאי, (ב) שחור שוקי, (ג) ורוד מפא"י, (ד) כסף אמריקאי, (ה) כתול-ירוק מרונני, (ו) אפור מציאותי. לפי בקשת משרד החינוך, אסור למש-תתים בגיל בית הספר ל-השתמש בצבע אדום.

העולם הזה

השבועון המצוייר לאיפורמציה

המילון בהמשכים
עולה ז' — אדם הירוד
מן האניה בחופי ארץ ה-קודש.

יורד ז' — אדם העולה על האניה בחופי ארץ ה-קודש.

ציור
העולם תבא החליט להק-ציב פס שנתו בסך עגול של 55 פרטה. בביניה ה-מסים, על שם מיכאל מלאכי

פסוק השבוע
היתה בחורה מתוקה, גרגורת צנומה ודקה. ביום קץ אחד שתתה לימונד. מן הקש אל הכוס התחלקה. (אבנר חנוך, ירושלים)

מספר האגדה (בשניונים קלים)
שעה שהיה דוד רועה את עם ישראל במדבר, פר